

Kinderreumatologie

Behandeling met methotrexaat (MTX) bij jeugdreuma; informatie voor kinderen en jongeren

Je dokter en/of verpleegkundige heeft met je gesproken over het gebruik van methotrexaat (MTX). In deze folder lees je de belangrijkste zaken over dit medicijn, namelijk over de werking van methotrexaat, maar ook hoe je dit medicijn het beste kunt gebruiken. Elke medicijn heeft naast de werking ook altijd kans op bijwerkingen. In deze folder lees je hoe je om kunt gaan met deze mogelijke bijwerkingen. Deze folder is géén vervanging van de bijsluiter die je bij de apotheek krijgt. Heb je na het lezen van deze folder nog vragen, dan kan je daarmee terecht bij je dokter of je verpleegkundige.

Wat is de werking van methotrexaat?

Bij jeugdreuma is je afweersysteem “overactief”. Je afweercellen beginnen een ontsteking tegen je eigen weefsel. Je lichaam vecht dan eigenlijk tegen zichzelf. Methotrexaat (MTX) remt je afweersysteem, waardoor je minder of geen ontsteking meer hebt in je gewrichten. De gewrichten worden minder stijf, pijnlijk en gezwollen. Daarnaast helpt het medicijn schade aan je gewrichten voorkomen.

Het duurt tussen de vier tot 12 weken, voordat je merkt dat de MTX werkt. Werkt het goed dan kan MTX langdurig gebruikt worden. MTX kan in combinatie gegeven worden met andere medicijnen.

MTX helpt ook bij andere aandoeningen zoals uveitis (chronische oogontsteking).

Gebruik

MTX bestaat in de vorm van pillen en onderhuidse prikken. Bij jeugdreuma wordt er vaak pillen gegeven, maar soms is prikken beter. Het medicijn werkt soms iets beter wanneer het via een prik gegeven wordt.

Het prikken kan door jezelf gedaan worden of door bijvoorbeeld een van je ouders. Hoewel het misschien een eng idee is, blijkt het zelf prikken mee te vallen en goed te leren. Jij en/of je ouders kunnen instructie krijgen van de verpleegkundige in het ziekenhuis. Mocht jijzelf en niemand in je omgeving willen prikken dan kan er een verpleegkundige die bij jou thuis langskomt (thuiszorg) geregeld worden.

Wanneer

MTX gebruik je maar 1 keer in de week. Kies een vaste dag uit waarop je dat doet. Neem de pillen in met bijv. een glas water of wat eten, na het avondeten.

Wat zijn mogelijke bijwerkingen?

Wanneer je met MTX behandeld wordt kun je de volgende bijwerkingen krijgen :

- Misselijkheid, braken, verminderde eetlust en diarree. Meestal is dit alleen op de dag van en de dag na de MTX. Daarom krijg je er soms een medicijn tegen misselijkheid. Mocht je dit niet gehad hebben en ben je misselijk vraag hier dan om.
- Lusteloosheid, vermoeidheid en hoofdpijn op de dag van inname van MTX en de dag erna.
- Je bent iets vatbaarder voor infecties, omdat je afweer iets minder krachtig is. De afweercellen zijn nog wel aanwezig. Als er tekenen van infectie zijn, zoals hoge koorts, moet overleggen met een arts. Er zal ook iets eerder met antibiotica gestart worden.
- Ontsteking van je mondslijmvlies.
- Verhoogde leverwaarden. Je merkt hier zelf meestal niets van. Je bloed wordt daarom regelmatig gecontroleerd.

Neem contact op met je dokter/ verpleegkundig(e) indien je last hebt van bovenstaande verschijnselen of als er andere lichamelijke klachten optreden. Wanneer je ziek bent moet je soms de methotrexaat een week overslaan.

Foliumzuur

Om bijwerkingen te verminderen schrijft de dokter foliumzuur voor. Foliumzuur is een vitamine welke je 1 keer per week gebruikt, één dag na de methotrexaat.

Belangrijke informatie

MTX en andere geneesmiddelen

Je kunt MTX niet samen gebruiken met sommige antibiotica, onder andere cotrimoxazol (merknaam Bactrimel ®) of trimethoprim. In tegenstelling tot wat vaak in de bijsluiter staat kan je MTX wel samen met een NSAID (ontstekingsremmende pijnstiller) gebruiken. De combinatie MTX met een NSAID is bij een ontstekingsziekte door de lage dosering en regelmatige bloedcontroles wel veilig te gebruiken.

Alcohol, drugs en andere stoffen

Voor je algemene gezondheid wordt geadviseerd het gebruik van alcohol en drugs te matigen en niet te gebruiken voor je 18e verjaardag. Indien je toch af en toe alcohol gebruikt, wees dan extra voorzichtig, matig je gebruik tot maximaal 1 alcoholisch drankje per dag. Alcohol verhoogt de kans op leverafwijkingen bij gelijktijdig gebruik met MTX. Drugs kan mogelijk de werking van MTX beïnvloeden.

Reizen

Tijdens het gebruik van MTX kan je prima op reis. Er zijn echter enkele punten waar je rekening mee moet houden. Vermijd het eten van stalletjes op straat en drink alleen maar water uit flessen.

Haal voordat je op reis gaat een medicijnpaspoort bij de apotheek. Vraag je dokter/ verpleegkundige om een Engelstalige brief met je ziektegeschiedenis, huidige medicatie en telefoonnummers voor nood. Ga je op reis naar landen met verhoogd risico op bepaalde infectieziektes dan raden we aan contact op te nemen met de GGD voor advies betreffende vaccinaties . Voor meer informatie betreffende vaccinaties zie hieronder.

Vaccinaties (inenting)

Meld de arts altijd dat je MTX gebruikt. MTX kan de werkzaamheid van sommige soorten vaccins verminderen en de kans op bijwerkingen door de vaccins vergroten. Overleg met je dokter indien je gevaccineerd moet worden. Zo mag je tijdens de behandeling met MTX geen vaccinaties als gele koorts aangezien dit een 'levend' vaccin betreft. Overleg ook eerst met de arts of je de wel de vaccinatie mag met Bof, Mazelen en Rode hond (BMR).

Bij het gebruik van MTX wordt juist wel geadviseerd om in het najaar de griepvaccinatie te halen.

Vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Ben je al seksueel actief, dan is het belangrijk om te weten dat MTX niet goed is voor de ontwikkeling van baby's in de baarmoeder. Ook kan MTX een tijdelijke schadelijke werking hebben op het zaad van jongens/mannen. Zorg er dus goed voor dat je niet zwanger raakt en niemand zwanger maakt tijdens het gebruik van MTX! De lage dosis MTX die gegeven wordt bij jeugdreuma geeft geen risico op onvruchtbaarheid. Als je later kinderwens hebt en nog steeds MTX gebruikt bespreek dit dan met je arts. Wanneer je tijdig stopt ontstaan er geen problemen voor de baby.

Heb je vragen?

Als je na het lezen van deze informatiefolder nog vragen hebt, neem dan contact op met je arts of de verpleegkundig consulent kinderreuma.

Kinderpolikliniek Reumatologie

Ben je een kind of jongere met jeugdreuma dan bel je naar:

Kinderpolikliniek Reumatologie, tel: 020-566 8000 of stel je vragen via Mijn Dossier.

Verpleegkundige consulent kinderreumatologie

Je kan ook je vragen ook stellen aan de verpleegkundig consulent kinderreumatologie. Je belt dan tel: 020-5668000 of maak via dit nummer een belafsprak met haar. Vragen die geen haast hebben kun je ook stellen via Mijn Dossier.

Dienstdoende kinderarts buiten kantoortijden

Bij problemen buiten kantoortijden en in het weekend kan je bellen naar Amsterdam UMC, locatie AMC tel: 020-5669111. Je kunt vragen naar de dienstdoende kinderarts.